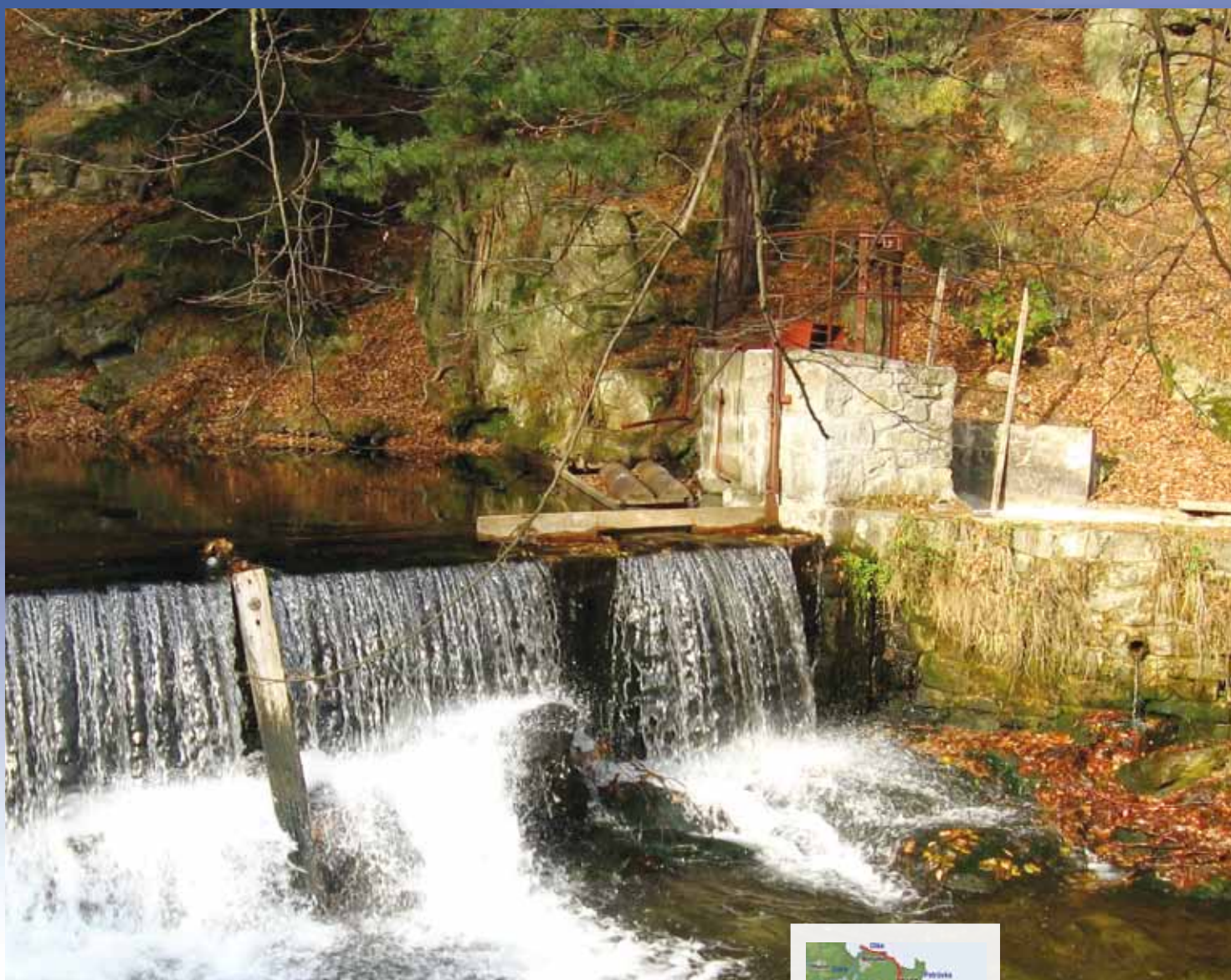

Kapka

ZPRAVODAJ STÁTNÍHO PODNIKU POVODÍ ODRY

Atlas vodních toků

strany 8–11

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážené kolegyně a kolegové, milí čtenáři,

společně s termínem vydání naší třetí letošní Kapky jsme vstoupili do kalendářního podzimu. My se však v tomto čísle vracíme k letnímu období, které nás potrápilo nejprve suchem, poté přivalovými dešti, aby zbytek prázdnin byl naplněn častými srážkami, jež však byly převážně lokální a nedokázaly doplnit naše přehrady, zejména pak největší z nich – Slezskou Hartu.

Navzdory nepřízní počasí se v tomto čísle věnujeme tradičním akcím, které k létu patří, jako jsou soutěže na Slezské Hartě či celostátní sportovní hry v Liberci, ale samozřejmě se budeme zabývat také naší hlavní činností včetně činnosti stavební. Nemohou chybět ekonomické výsledky – tentokrát za první pololetí, které jsme podrobně projednali na poradě výkonného managementu.

Tak jako celé uplynulé období nás i v létě provázela příprava na dvě největší stavební akce, kterými jsou rekonstrukce VD Šance a opatření na horní Opavě s přehradou Nové Heřminovy. Obě jsou provázány řadou dílčích překážek a obtíží, s nimiž se musíme průběžně vyrovnávat, a i když navenek to není příliš vidět, velmi intenzivně zaměstnávají řadu našich kolegů. Věřím, že v některém z budoucích čísel Kapky se k těmto tématům opět vrátíme s nejnovějšími informacemi o postupu přípravy a následné realizace těchto opatření.

Jak jsem již zmínil, vstoupili jsme do podzimu a ten je v našem podniku spojen mimo jiné i s podzimními výlovy krnovských rybníků. V Kapce na ně najdete pozvánku. Protože si výlovy v uplynulých letech oblíbila široká veřejnost, dovoluji Vám všem pěkné a úspěšné podzimní měsíce – nejen počasím, ale hlavně výsledky našeho společného pracovního nasazení.

Ing. Miroslav KRAJÍČEK
generální ředitel

Úvodní slovo generálního ředitele	2
VÝZNAMNÉ ŘÍČNÍ ÚPRAVY:	
Ostravice v Ostravě	3
Rekonstrukce limnigrafické stanice Slezská Ostrava	4
AKTUALITY	5
EKONOMICKÉ INFORMACE:	
Ekonomické výsledky za 1. pololetí 2014	6
PŘEDSTAVUJEME ÚSEK:	
VH dispečink	7
	
ATLAS VODNÍCH TOKŮ:	
Olše	8
Povodně v květnu 2014	12
VN Kletné – rekonstrukce	14
Nejen přehrady	15
	
XXXIV. priehradné dni 2014, Horný Smokovec	16
Povodňová ochrana městského obvodu Polanka nad Odrou	17
4. ročník Jistebnického vodohospodářského půlmaratonu, běhu na 10 kilometrů a dětské sportovní olympiády 7. června 2014	17
FAUNA & FLÓRA:	
Zlatohlávek není ze zlata, ale z polysacharidu... ..	18
Vodní záchranáři i v roce 2014 na Slezské Hartě	20
	
Hartaman.	20
XXXVI. vodohospodářské sportovní hry Liberec 2014	21
PŘEDSTAVUJEME OSOBNOST:	
H. prof. Ing. Marta Doležalová, CSc.	22
JUBILEA.	23
NAPSALI O NÁS	23

VÝZNAMNÉ ŘÍČNÍ ÚPRAVY

Ostravice v Ostravě

Po předchozí informaci o úpravě Odry v prostoru Ostravy, o níž jsme psali v minulém čísle *Kapky*, v Ostravě ještě zůstaňme a uvedme pár slov k *Ostravicí*, jejíž trasa osu zástavby *Ostravy* vytváří mnohem více než hlavní recipient území Odry.

Ošetřování štěrkových lavic v korytě řeky je ekologicky velmi žádoucí

Plochy ke slunění na bermách Ostravice v prostoru pod kameneckou lávkou

Vzdouvací objekt v podobě Jamborova prahu pro lepší možnost vodáckého využití řeky

Dnešní podoba nábřeží Ostravice s opěrnými zdmi a se souběžnou cyklistickou stezkou nad Sýkorovým mostem

Vezmeme-li v úvahu, že až do roku 1830 byla Ostrava jen nevelkým sídlem s asi dvěma tisíci obyvateli, vzbuzovala tehdy Ostravice pozornost spíše jen svou divokostí a tím, že tvořila zemskou hranici mezi Moravou a Slezskem. Teprve pozdější rozvoj vzbudil zájem divokou řeku stabilizovat prvními regulačními zásahy. Ty se zaměřovaly zpočátku do míst komunikačního křížení řeky, vedeného z moravské na slezskou stranu, tj. přibližně v místech dnešního mostu Miloše Sýkory, některé se děly i níže po toku v okolí tzv. Muglinovského jezu (srovnání s názvem dnešní ulice U Jezu na úrovni km 2,2).

Významným zásahem do řeky byla až úprava z dvacátých a třicátých let minulého století, kdy město Ostrava usilovalo o vytvoření výstavnějšího centra s nábřežními zdmi podél Ostravice z kyklopského zdiva. Navazující úseky toku zůstávaly vesměs neupraveny, jak však byly postupně postihovány zejména v období druhé světové války a ještě více v poválečných letech vlivy poddolování, byla v šedesátých letech provedena rozsáhlá úprava řeky sanující tyto vlivy, včetně prohrábky dna přes úsek městského, nepoklesávajícího ohradníku. V tomto základním stavu se řeka nachází i v dnešní době s tím, že její koryto bylo nově „humanizováno“, o čemž bylo již vícekrát psáno v minulých číslech *Kapky*.

Rekonstrukce limnigrafické stanice Slezská Ostrava

První impulz k rekonstrukci limnigrafické stanice přišel od Ing. Turečka, který poukázal na to, že okolí řeky Ostravice v centru města Ostravy prošlo humanizací, jsou zde realizovány sluníční plochy, cyklistická stezka, příčné objekty pro možnost plavby na člunech a lze zde očekávat zvýšený pohyb občanů města. Proto by bylo vhodné nejen opravit již zsedlou fasádu budovy limnigrafické stanice, ale také ji využít k informování občanů o aktuální hydrologické situaci. Oslovili jsme proto Ing. Obroučku, který projektoval úpravy nábřeží Ostravice, aby se zamyslel nad architektonickým řešením rekonstrukce. Pan architekt přišel s návrhem „Hi-tech“ budovy s použitím nových moderních materiálů a umístěním velkoplošné zobrazovací stěny mezi okny na stěně k vodě. Toto řešení bylo technickou radou schváleno, a tak byly letos zahájeny stavební práce.

Modernizací prošel vnitřní prostor stanice, kde byla vybourána vnitřní dělicí stěna, byly instalovány nové rozvody elektřiny a nová podlaha. Obě čelní stěny budovy byly doplněny zajímavým architektonickým prvkem – šikmým vlnitým plechem s kovovým leskem. Celý plášť stanice byl zateplen a barevně sladěn se šikmými plochami. Svah pod stanicí byl dodlážděn

Měřicí stanice

až k břehové hraně a nosný dřík stanice obložen tmavými deskami, aby se skryla různá přírodní potrubí. V rámci akce bylo vyspraveno schodiště a osazena nová vodočtčná lať. Stanice byla vybavena zabezpečovacím zařízením a kamerou pro sledování prostoru před stanicí.

Informovat veřejnost o aktuálních měřených stavech pomocí zobrazovací stěny je novinka nejen na Povodí Odry, ale také v celé republice. Velkoplošná zobrazovací stěna je tvořena čtyřmi kostkami LED panelů, takže celkový rozměr pro zobrazování je 128 krát 128 centimetrů. Zobrazování je řízeno počítačem a může být zobrazován jakýkoliv text nebo obrázek. Po složitém zkoumání čitelnosti textu i z protějšího

břehu a délce zobrazování jednotlivých stránek bylo rozhodnuto, že na stěně budou postupně zobrazovány logo firmy, údaje o hladině, průtoku, teplotě vody a ovzduší, upozornění na možnost rozborů vody v našich VH laboratořích a upozornění na prodej ryb. Během povodně jsou zobrazovány ještě informace o překročení stupňů povodňové aktivity. V noci je zobrazovací stěna vypnuta.

Celá rekonstrukce vyšla na 850 tisíc Kč a stanice byla uvedena do provozu 1. září 2014. Těšíme se na reakci veřejnosti na náš počín a doufáme, že vandaloři si „dají pohov“. Budete-li mít cestu kolem Ostravice, podívejte se na náš opravený limnigraf, zobrazované údaje a sdělte nám svůj názor.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

Ochrana modráška bahenního v lokalitě EVL Jilešovice – Děhylov

Jedním z cílů Povodí Odry v rámci správy vodních toků je i podpora ochrany biotopů zvláště chráněných druhů živočichů. Takovýmto biotopem je i EVL Jilešovice – Děhylov (zapsán na evropský seznam území v roce 2005), nacházející se na pravém břehu upraveného toku řeky Opavy. Na bermách a protipovodňové hrázi, stejně jako na přilehlých loukách, se vyskytuje silně ohrožený druh motýla – modrásek bahenní.

Modrásek bahenní

V dřívějších letech populace tohoto druhu klesala, pravděpodobně kvůli nesprávně nastavenému managementu porostů. V důsledku toho docházelo jak

ke snižování počtu jedinců, tak k redukci krvavce totenu, rostliny, kterou modrásci pro svůj úspěšný vývoj potřebují. Na jaře letošního roku po vzájemné spolupráci

Povodí Odry, Krajského úřadu MSK a AOPK se v lokalitě přistoupilo ke změně hospodaření. Plocha s nejvyšším výskytem druhu byla Povodím Odry včasné pomulčována (počátkem června 2014), vzniklá biomasa shrabána a odvezena. Náklady na tato opatření činily asi 30 tisíc Kč. Díky včasnosti zásahů nedošlo ke zničení porostů krvavce a modráskům bylo umožněno dokončit úspěšně svůj vývoj. Výsledkem byl nárůst počtu jedinců z předchozích 15 na 43, což se blíží nejvyššímu zaznamenanému množství (53 exemplářů) v dané lokalitě (rok 2012).

Petra KUČEROVÁ
provozní odbor

AKTUALITY

Konference k Novým Heřminovům v Krnově

V rámci přípravy investiční akce „Opatření na horní Opavě“ a zejména přehrady v Nových Heřminovech probíhá kromě projekční přípravy

Konference v Krnově

i celá řada osvětových akcí, jejichž cílem je poskytnout informace městům, obcím i široké veřejnosti o technickém řešení stavby, postupu přípravy včetně majetkového vypořádání a poskytnout odpovědi na různorodé dotazy účastníků k danému tématu.

Další z řady těchto akcí byla konference na téma přehrady Nové Heřminovy, určená veřejnosti, ale zejména zástupcům nestátních a nevládních organizací zaměřených především na ekologii. Uspořádání této konference, která se uskutečnila 12. června 2014 ve Slezském domově v Krnově, bylo vyvoláno podezřením, že zástupci těchto organizací mnohdy bojují proti přehradě, aniž by měli úplné znalosti o navrženém technickém řešení stavby a jeho funkci v souvislosti s dalšími stavbami celého opatření. Konference byla uspořádána jako diskusní fórum, kde „proti sobě“ zasedli (i když seděli vedle sebe) na jedné straně zastánci přehrady – město Krnov a náš státní podnik, jejich oponentem bylo vedení obce Nové Heřminovy, vydatně podporované Ing. Václavem Čermákem, zastáncem ochrany území zkapacitněním koryt bez zařazení přehrady do této ochrany. Celou diskusi moderovali

zástupci Unie pro řeky, která byla společně s městem Krnovem spoluorganizátorem akce.

Diskuse byla jako ve všech podobných případech jiskřivá až výbušná, a i když žádná ze stran nakonec ze svých pozic neustoupila, v navazující obecné diskusi se řada účastníků skutečně dozvěděla skutečnosti, o nichž dříve nevěděli nebo měli zkreslené nebo neúplné informace. Opět se ukázalo, že navzdory náročnosti podobných akcí nejde o zbytečně vynaloženou energii.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

V soudním sporu „Retise“ skončila další etapa

Mnohaleté soudní jednání o náhradu údajných škod v areálu firmy OSTRAMO po povodni v roce 1997 skončilo další významnou etapou.

Poté, co firma OSTRAMO podala v lednu 2000 na náš podnik žalobu o náhradu škody ve výši přibližně 1,3 miliardy Kč a následným postupem s několikerým prodejem a navýšením údajné pohledávky spor končil s kyperskou firmou Retise Enterprises Limited a částkou převyšující 8 miliard Kč bez příslušenství, probíhalo soudní řízení opakovaně u Okresního soudu v Ostravě a odvolacího Krajského soudu v Ostravě. Konečný verdikt odvolacího soudu zněl zamítnutím žaloby již v březnu 2011. Jelikož však žalobce podal dovolání k Nejvyššímu soudu, spor tím neskončil a bylo nutné dále sledovat spis a doplňovat vyjádření jak k vlastnímu dovolání, tak k dalším vyjádřením žalobce. Dne 28. května 2014 Nejvyšší soud vynesl konečný verdikt v celém sporu, kdy dovolání zčásti odmítl a zčásti zamítl. Tímto verdiktem náš podnik dosáhl významného posunu v celém 14,5 roku se vlekloucími spory k jeho definitivnímu úspěšnému ukončení. Další opravné prostředky již totiž nejsou možné a s napětím jsme očekávali,

zda žalující strana použije poslední možný mimořádný prostředek, kterým je ústavní stížnost. Zákonný termín pro podání takové stížnosti uplynul datem 26. srpna 2014.

Ze zřejmých důvodů jsme tedy následující den po tomto datu na Ústavním soudu zjišťovali, zda taková stížnost byla podána, a výsledkem bylo nemilé zjištění, že žalující strana využila i tuto možnost a 25. srpna ústavní stížnost podala. Vidina definitivního ukončení vleklého a hlavně nesmyslného sporu se tedy opět odsouvá až do vynesení výroku Ústavního soudu ČR.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

Výsledky voleb v odborovém svazu

Dne 4. června proběhly volby do výboru Základní organizace Odborového svazu Dřevo-lesy-voda, závod Frýdek-Místek. Předsedou ZO Frýdek-Místek

Nový předseda ZO Frýdek-Místek Vojtěch Popieluch

byl zvolen vedoucí hrázny VD Žermanice Vojtěch Popieluch, který byl zároveň pověřen, aby zastupoval ZO Ostrava, Opava a Frýdek-Místek v běžných provozních záležitostech a při podpisu kolektivní smlouvy. Dále byli zvoleni Radek Vařeka jako místopředseda, Lumír Peterek jako hospodář, členy Libor Chwistek a Michal Šafranko.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

Ekonomické výsledky za první pololetí 2014

Ekonomické výsledky státního podniku Povodí Odry byly v průběhu prvního pololetí roku 2014 negativně ovlivněny nepříznivými klimatickými podmínkami charakteristickými dlouhodobým suchem snižujícím hydrologický potenciál pro výrobu elektrické energie a dále květnovými lokálními povodněmi, které způsobily škody na vodohospodářském majetku státního podniku. Na druhé straně důležitým pozitivem byl vývoj v posledním měsíci prvního pololetí, kdy došlo poprvé od počátku roku k plnění plánovaných tržeb v rozhodujících oblastech příjmů státního podniku.

Podařilo se překročit měsíční plánované hodnoty tržeb jak za odebranou povrchovou vodu, tak zejména tržeb za výrobu elektrické energie.

V oblasti **výnosů** vznikl v průběhu prvního pololetí vlivem dlouhotrvajícího sucha výrazný výpadek v tržbách za vyrobenou elektrickou energii, a to v celkové výši 11 125 tisíc Kč. Situace se mírně zlepšila, jak je již uvedeno výše, až v měsíci červnu. Obdobný trend byl zaznamenán také v případě tržeb za odběry povrchové vody. Zde ovšem celkový výpadek nebyl objemově tak významný jako u výroby elektrické energie a činil 1 273 tisíc Kč.

Výpadky v tržbách za elektrickou energii a povrchovou vodu byly v prvním pololetí částečně eliminovány překročením ostatních tržeb a provozních výnosů. Jednalo se především o tržby z vysoce rentabilních prodejů nepotřebného majetku, dále o tržby z prodeje ryb, uplatněné smluvní sankce a přiznané náhrady soudních výloh vyplývající z rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR.

V oblasti **nákladů** byly v prvním pololetí 2014 tradičně nejvýznamnější a nejsledovanější položkou opravy dlouhodobého majetku realizované v celkovém objemu 50 531 tisíc Kč, čímž došlo k meziročnímu nárůstu o 12 583 tisíc Kč a k překročení časového plánu o 5 767 tisíc Kč. Výsledky v této oblasti významně ovlivnily květnové lokální povodně, které zasáhly zejména oblast Beskyd a jejich podhůří, Jeseníky a oblast Ostravska.

Zvýšenými povodňovými průtoky byl poškozen vodohospodářský majetek zejména na vodních tocích Olše, Tyra, Ostravice, Polančice, Stonávka, Bělá a na řadě drobných vodních toků na Jeseníku. Celkové předpokládané náklady na odstranění těchto povodňových škod byly vyčísleny na částku 19 500 tisíc Kč, které budou v ročních výsledcích kryty rezervou vytvořenou v minulých obdobích.

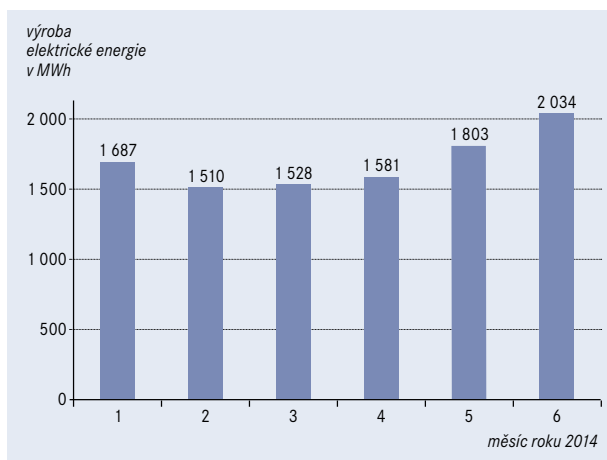
V ostatních nákladech docházelo v průběhu celého pololetí převážně k úsporám, a to zejména ve spotřebě materiálu a v ostatních službách. K rozhodujícímu snížení nákladů došlo vlivem zrušení rezervy tvořené v minulosti na soudní výlohy spojené s průběhem soudního sporu se společností Retise Enterprises Limited.

Hospodářský výsledek za první pololetí 2014 se díky výše uvedeným skutečnostem nakonec podařilo splnit ve výši 54 456 tisíc Kč, což ve svém důsledku znamenalo překročení pololetního plánu o 195 tisíc Kč.

V červnu došlo poprvé od počátku roku k plnění plánovaných tržeb v rozhodujících oblastech příjmů.

V oblasti hospodaření s majetkem došlo od počátku roku k celkovému nárůstu aktiv i pasiv o 60 605 tisíc Kč.

V **aktivech** se tento nárůst odehrál výlučně v oběžných aktivech, jejichž čerpání ve sledovaném období ovlivnila sezonnost stavebních prací, které budou v zásadních objemech realizovány až ve druhém pololetí roku. Ve stálých aktivech došlo k poklesu dlouhodobého majetku, a to vlivem rovnoměrného odepisování majetku a prozatím nízkého čerpání investic

Vývoj výroby elektrické energie za období 1-6/2014

hrazených z vlastních zdrojů. Celková hodnota pořízení dlouhodobého majetku v prvním pololetí roku činila 61 722 tisíc Kč, z toho 8 055 tisíc Kč bylo hrazeno z dotací na výkupy nemovitostí v souvislosti s přípravou realizace akce „Opatření na horní Opavě“, dále 2 597 tisíc Kč bylo hrazeno z dotací OPŽP na revitalizaci vodních toků, 5 663 tisíc Kč bylo bezúplatně nabyto (resp. pořízeno směnou) v oblasti pozemků a 45 406 tisíc Kč bylo hrazeno z vlastních zdrojů na investice ve vlastní režii nebo jako povinné spoluúčasti dotačních programů.

V pasivech došlo k nárůstu vlastního kapitálu, a to vlivem dosaženého hospodářského výsledku a mírným růstem fondů ze zisku. Cizí zdroje se od počátku roku zvýšily zejména v důsledku nárůstu hodnoty dodavatelských závazků ve lhůtě splatnosti, což bylo dáno vysokou rozpracovaností stavebních akcí.

Závěrem lze shrnout, že i když byly ekonomické výsledky za první pololetí výrazně negativně ovlivněny nepříznivými klimatickými podmínkami, nakonec se podařilo splnit plánované hodnoty hospodářského výsledku, výše oprav i meziročního růstu mzdových nákladů. Jedním z důležitých faktorů, které k tomuto výsledku přispěly, bylo i použití rezerv tvořených v minulosti na možná rizika související s hospodářskou činností státního podniku Povodí Odry.

Ing. Petr KUČERA
ekonomický ředitel

PŘEDSTAVUJEME ÚSEK

VH dispečink

VH dispečink Povodí Odry patří v současnosti z hlediska softwarového a hardwarového vybavení k nejmodernějším dispečinkům u nás. Jeho pracovníci jako jediní v ČR používají datavideokonferenční spojení, které jim už od roku 2005 neocenitelným způsobem usnadňuje komunikaci s povodňovými orgány. Kromě unikátního vybavení se dispečink může pochlubit i skvělým a sehraným pracovním kolektivem, bez něhož by to nemohlo správně fungovat.

Původně byl dispečink součástí provozního odboru. Zhruba od poloviny osmdesátých let se vyčlenil jako samostatný odbor. V současnosti má celkem 18 pracovníků a od roku 1992 je jeho vedoucím Ing. Jiří Pagáč. Podle jeho vlastních slov se dispečink za ta léta výrazně změnil. Ať už třeba v nárůstu počtu měřicích stanic z původních 32 na současných 125 s rádiovým přenosem dat a deset stanic s GPRS přenosem dat. Ale třeba i v již zmíněném moderním softwarovém a hardwarovém vybavení.

Čím se VH dispečink zabývá?

Jeho činnosti lze rozdělit do dvou základních okruhů. „První okruh zahrnuje dispečerskou činnost a řízení celé vodohospodářské soustavy v povodí Odry, tedy všech nádrží, převodů vody a jezů. K tomu je na dispečinku zřízena nepřetržitá dispečerská služba, což znamená, že je neustále na telefonu jeden dispečer, aby řešil situace, které tady soustavně nastávají, a vyhodnocuje hydrologickou situaci. Aby se dispečer mohl správně rozhodovat, máme vlastní monitorovací systém, na jehož základě vyhodnocuje nastalé situace, informuje hasičský záchranný sbor, informuje naše pracovníky a spolupracuje s Českým hydrometeorologickým ústavem,“ vysvětluje vedoucí dispečinku Jiří Pagáč a pokračuje: „Druhý okruh zahrnuje řešení havarijních situací neboli ekologických havárií na vodních tocích a na vodních dílech. K tomu máme zřízenou havarijní službu, která se střídá na ranní a odpolední směně a v případě nahlášení havárie vyjíždí na dané místo a zjišťuje, jestli se jedná o havarijní stav, kdo je jeho původcem a jaký je rozsah zasažení vodních toků. Účastní se i jednání havarijních komisí, kde navrhuje řešení dané havarijní situace a její co nejrychlejší odstranění. Zatímco dříve se jednalo spíše o havá-

Sehraný pracovní kolektiv VH dispečinku

rie velkého rozsahu a unikala velká množství znečišťujících látek, dnes přibývá havárií typu nabouraných aut ve vodních tocích, úniků ropných látek z nádrže, úniků provozních kapalin či olejů.“ Ročně dochází zhruba k 120 havarijním případům, nejvíce jich je v ostravsko-karvinské aglomeraci.

V zimě také dispečink řeší ledové zátrasy, nápěchy a zámrazy vodních toků, v létě pak často extrémní sucha a zajištění dostatku vody jak pro průmysl, tak pro obyvatelstvo. Opačným extrémem, který dispečink sleduje, je velké množství srážek a hrozící nebezpečí povodní. Povodňová sezona přitom trvá od května do září. Dispečink také spolupracuje při vodáckých akcích, k nimž odpouští vodu – ovšem jen v případě, že je na to v nádržích dostatek vody.

Dvě etapy modernizace

Dispečink je čerstvě po dvou etapách modernizace. První etapa probíhala v letech 2010 až 2012 s využitím dotace z EU. Celkový objem investice byl přes 9 milionů Kč. V rámci této akce byly všechny monitorovací stanice vy-

baveny novými řídicími jednotkami, takže nyní dispečink využívá kvalitnější přenos dat. Byly také vybudovány kapacitní mikrovlnné spoje na vodní díla v oblasti Beskyd. Minulý rok byla dokončena druhá etapa modernizace VH dispečinku. Ta přišla zhruba na 19 milionů Kč a v rámci této etapy byly dokončeny mikrovlnné spoje i na jesenické přehradě. „Díky uskutečněné modernizaci můžeme přenášet provozní data či data technicko-bezpečnostního dohledu, ale i videosignál z kamer, který je doveden až k nám na VH dispečink; na dálku lze i kamery ovládat, zoomovat. Signál je navíc vyveden i k hasičskému záchrannému sboru na integrované bezpečnostní centrum. Pořídili jsme si také velkoplošnou zobrazovací stěnu, kde si naši dispečeré mohou vysvětlit všechny informace a dávat si dohromady i informace získané z jiných zdrojů, takže lze jednodušeji vyvozovat závěry,“ uvádí na závěr Jiří Pagáč výhody moderního vybavení.

Mgr. Bc. Kateřina ŠREKOVÁ
redakce

Olše

Čtvrtý z hlavních toků české části povodí Odry – řeka Olše – nepramení na českém státním území, ale na území sousední Polské republiky. Její pramen se nachází v prostoru polské obce Kamesznica v nadmořské výšce okolo 909 m n. m. a po 16 kilometrech se dostává na území ČR poblíž obce Bukovec. Profil křížení státní hranice se nachází na soutoku s potokem Oleškou, odtud teče severozápadním směrem a do recipientu – Odry – se vlévá u Bohumína v místní části Kopytov v nadmořské výšce 190 m n. m. Z uvedené délky (72,8 kilometru) na přibližně 25,3 kilometru řeka tvoří státní hranici mezi Českou a Polskou republikou, na zbývající délce (47,5 kilometru) protéká jen českým územím. Geograficky připadá Olše k beskydské části povodí se všemi atributy – rozkolísanějšími průtoky vody a horšími stabilitními poměry za povodní.

Most Sokolovských hrdinů (km 23,8) je technická památka (Vierendeelův nosník), jejíž konstrukce byla zvýšena o 1,5 metru, když most vlivem poddolování zaklesl pod úroveň návrhového povodňového průtoku. Most je dnes součástí promenádní trasy lázní Darkov

Podélný sklon dna řeky se na českém území odshora pohybuje od přibližně 10 promile mezi Bukovcem a ústím Lomné přes pět promile (po Ropičanku,

tři promile (po Stonávku) až k 1,5 promile u ústí. Průměrná velikost zrnitosti splaveninového materiálu dna má hodnoty 70 milimetrů nad Ropičankou, pod ní po Petrůvku 40 milimetrů a u ústí 20 milimetrů.

Přímo do Olše ústí čtyři přítoky, které jsou rovněž součástí atlasu – Lomná, Ropičanka, Stonávka a Petrůvka. Mimo ně je do ní zaústěna ještě řada toků menších, mezi nimiž Jasení potok, Hlučová, Kopytná, Tyra, Karvinská Mlýnka, Karvinský potok a Lutyňka mají plochu povodí větší než 10 km².

Tok Olše od silničního mostu Karpentná – Bystřice n. O. (km 53,9) protiproudně až po Bukovec přináší do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV) Jablunkovsko, na dolním toku se nachází ptačí oblast Heřmanský stav Odry – Poolší a k evropsky významným lokalitám je řazen úsek nivy v prostoru Věřňovic (výskyt páchníka hnědého a kuňky žlutobřiché). Z chráněných živočichů, kteří v Olši nebo na jejích březích sídlí, jsou to z ryb mihule potoční, ouklejka pruhovaná, oba druhy vranek, z ostatních pak vydra a ledňáček. Co se týká ryb, pstruhové pásmo se na Olši nachází odshora od Bukovce po ústí Lomné (přibližně v délce osmi kilometrů), lipaní pásmo níže až po Vendryni (12 kilometrů). Převažující část řeky, zahrnující její spodní úsek (51 kilometrů), spadá do pásma parmového.

Vodácký atlas uvádí, že Olše je za povodní a jarního tání sjízdná od Jablunkova, resp. od Hrádku, po Třinec. Jako technické

ATLAS VODNÍCH TOKŮ

Pravobřežní opěrné zdi podél řeky jsou přímo součástí průmyslového areálu železáren (km 47,4 – po toku)

památky vázané k Olši jsou evidovány vodní mlýn ve Fryštátu a silniční most Sokolovských hrdinů v Karviné-Darkově. Tento most poté, co byl poddolován a bránil odtoku povodňových průtoků v Olši, se stal nebezpečím kvůli potenciálním záplavám v okresním městě Karviná. Krátce po roce 2000 byl nadvýšen o přibližně 1,5 metru a celkově rekonstruován. Nyní po vyloučení silniční dopravy je promenádním mostem v lázních Darkov.

Z dálkových cyklotras, vedených na území ČR údolím Olše (č. 56), je zatím v provozu jen kratší úsek mezi Jablunkovem a přechodem státní hranice s Polskou republikou u Bukovce. Po dostavbě by délka souběhu celé trasy s řekou Olší měla činit 25 kilometrů. Charakterem celkově patří Olše k beskydským tokům s vyšším sklonem dna, se strmými povodňovými vlnami a s méně stabilními směrovými poměry. Tyto vlastnosti jsou příznačné jak pro horní trať (nad soutokem s Lomnou), tak pro spodní úsek pod Českým Těšínem směrem k ústí. Civilizační vlivy, které se řeka dotýká, jsou spojeny s celkovým osídlením nivy, s těsným sousedstvím měst, průmyslu, komunikačních tahů a na určité délce i s vlivy poddolování. Především je nutné zmínit město Třinec, jímž – a průmyslovým areálem Třineckých železáren – řeka přímo protéká. Organickou součástí areálu železáren se řeka stala prakticky na délce 4,2 kilometru. Je to úsek mezi dvěma jezovými objekty (dolní jez s pohyblivým válcovým hrazením v km 43,7 a horní pevný jez v km 47,9), které byly zřízeny jako odběrné

uzly pro zásobení železárenského komplexu vodou. Olše protékající mezi jezy sevřeným profilem (vesměs v opěrných zdech) zde spolu s řadou odlehčení, výustí a odpadů až do poloviny devadesátých let minulého století fungovala jako jakási přímá součást železáren a součást násobného užívání vody, když voda, odebraná od horního jezu, se po vypuštění ze vzduť dolního jezu zčásti opět čerpáním vracela zpět do závodu. Situace se však racionalizací vodního hospodářství železáren po roce 1995 výrazně změnila. Dnes jsou železárny z Olše zásobovány výhradně od horního jezu a spodní slouží jen jako havarijní zdroj.

Sevřeným prostorem řeka protéká rovněž i pod Třincem, kde od Českého Těšína až po karvinskou českou územní enklávu (km 12,8–25,8) tvoří státní hranici. Zpočátku

protéká (odshora) zástavbou Českého Těšína na levém a polského Cieszyna na pravém břehu, níže pak teče v těsném souběhu s Košicko-bohumínskou dráhou (KBD, dnes trať ČD č. 320), hlavním železničním tahem mezi moravskoslezskou severní oblastí České republiky a Slovenskem.

Až do poloviny minulého století nebyl prostor kolem Olše v okolí dnešní Karviné tak územně exponován jako dnes. Původní Karviná (později s názvem Karviná II-Doly) ležela mimo vlastní nivu řeky a Fryštát v jejím pravobřežním prostoru, z něhož se dnešní okresní město vyvinulo, se začal spolu se svojí infrastrukturou územně rozšiřovat až v padesátých letech v důsledku rozvíjející se těžby černého uhlí. Tato těžba a doprovodné aktivity se projeví i přímými dopady na samotnou

Regulovaný úsek řeky Olše (km 37,4 – po toku) přes dvojměstí Český Těšín (ČR) – Cieszyn (PR)

Hraniční úsek Olše těsně nad ústím do Odry (přitéká zleva); v pozadí nový silniční most přes Odru mezi obcemi Zabełkow - Olza (v PR)

řeku Olši a na její odtokové poměry. Patří k nim i významné vlivy poddolování, které v současné době stále přetrvávají a jež se budou projevovat zřejmě i v následujících letech.

Celkový vývoj území v posledních sto letech měl značný dopad i na regulační zásahy do koryta řeky. Ty se, snad mimo stabilizační úpravy břehů přes historické město Těšín a také přes Třinec, nejdříve vázaly na dolní úsek toku. Řeka zde totiž na podstatné délce tvořila státní hranici nejdříve mezi Rakouskem a Pruskem a již od Slezských válek v polovině 18. století měly oba státy zájem na stabilitě průběhu hranice. Jednalo se nejdříve o úsek mezi ústím Olše do Odry a přítokem Petrůvkou, kde regulační zásahy byly ve větším rozsahu na základě společného generálního projektu realizovány na přelomu 19. a 20. století. Šlo zejména o úseky mezi Věřňovicemi a Koukolnou. Těžiště úprav hraničních úseků Olše ale proběhlo až po vyhlášení samostatnosti ČSR. Především to byly opět úseky od ústí po Petrůvku (tehdejší státní hranice ČSR s Německem) a výše nad Karvinou v souběhu s KBD (státní hranice s Polskem). Soustavněji upraven byl v přibližně tutéž dobu i úsek (spolu s výstavbou dřevěných spádových stupňů), kde řeka protéká dnes českým územím tzv. karvinské enklávy. Ten byl následně začátkem šedesátých let i ohrázován pro zajištění vyššího stupně ochrany před povodněmi tehdy mohutně se rozvíjejícího Karvinska. Za zmínku stojí,

že trasování hrází bylo vybudováno tak, aby umožnilo pozdější případné volnější vedení koryta, upraveného předtím o parametrech s větší křivostí (s menšími poloměry oblouků). K rekonstrukci trasy řeky v tomto volnějším vinutí ale nikdy nedošlo a zřejmě ani v budoucnu nedojde. Úsek spadá do území, které bude podle posledních prognóz ovlivněno poddolováním, zřejmě s úplným přemodelováním reliéfu celého zdejšího prostoru. Tento proces již v poslední době začal a nejvýrazněji se projevuje v území zvaném Kozinec (km 17,5–19,0). K přeměně území v levobřežním prostoru Olše na bezodtokou poklesovou kotlinu zde dochází postupující těžbou z důlního pole Dolu ČSA.

Postupující vlivy důlní těžby se na Olši v současné době nejmarkantněji projevují v lokalitě levobřežní laguny Kozinec (na úrovni km 18,5 - vlevo souběžná laguna Karvinského potoka)

Pod Karvinou směrem po toku byly začátkem šedesátých let provedeny i dvě významné přeložky Olše mezi Koukolnou a Zavadou, v horní části českého úseku nad centrem Karviné pak přeložka v Darčově (Ráji). Bylo to v souvislosti s odvedením železniční dopravy z exponovaného poddolovaného území (Karviná II-Doly – Orlová – Bohumín) do nepoklesávajícího prostoru (Karviná-Fryštát – Dětmarovice – Bohumín).

Významnými opatřeními k zajištění stability toků v horních partiích povodí Olše bylo i hrazení bystřin. To probíhalo po celou dobu od začátku 20. století až do jeho sedmdesátých let, a to především na horní Olši (mezi Jablunkovem a Bukovcem), ve větším rozsahu pak i na přítocích Olše (Tyra, Ropičanka, Stonávka).

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že řeka od ústí až nad město Třinec je téměř ze 100 procent soustavně upravena, stejně tak jako v horním českém úseku od Návsí u Jablunkova po Bukovec, celkově tedy v délce asi 58,6 kilometru. Mezilehlý, relativně stabilní úsek toku, protékající rozptýlenou zástavbou „slezského“ typu mezi Návsím u Jablunkova a Třincem v délce přibližně 14,5 kilometru, zůstal v přirozeném stavu bez zásahů do koryta kromě krátkých zabezpečení břehů u křižujících silničních mostů. Tuto okolnost umožnily stabilní poměry řeky s četnými skalními výchozy i charakter rozptýlenějšího osídlení okolo.

V dnešní době na Olši funguje celkem devět jezů. Jeden z nich slouží polskému uživateli (Cieszyn, km 39,8), dva již zmiňovaným

ATLAS VODNÍCH TOKŮ

Přirozený úsek se skalními výchozy mezi Návsím u Jablunkova a Hrádkem (km 59,2)

Třineckým železárnám a jeden báňskému sektoru (Sovinec, km 20,4). Ze zbývajících pěti je třeba uvést jez, který zajišťuje odběr vody pro Elektrárnu Dětmárovice (km 15,8). Zde pro garanci kvality odebírané vody pro elektrárnu bylo nutné pod jez odvést přeložkou Karvinský potok se slanými vodami odváděnými z důlních děl karvinské části OKR. Délka přeložky potoka, zčásti odvodňující z minula i ta nejzaklesnutější místa v oblasti Karviné II-Doly, činí celkem 6,6 kilometru. Ve funkci zůstává rovněž i jez na řece Olši ve Zpupné Lhotě (km 34,8), který dříve zásoboval rozsáhlý komplex tzv. Louckých rybníků, jež během osmdesátých let minulého století zanikly, protože se staly součástí bezodtoké poklesové kotliny dolů ČSM I a II. Soustava rybníků pod Karvinou (Olšiny) je i nadále zásobována Karvinskou Mlýnkou od jezu v Ráji (km 25,6). Zřízení rybníků v nivě Olše, jejichž počátek se datuje od konce 16. století, bylo v minulé době poměrně velmi významné. Slezské rybníkářství, a zejména to na Těšínsku v povodí Olše, v 17. a 18. století dobře prosperovalo a v mnohém předčilo rybníkářství moravské. Jako zajímavost lze uvést, že tomu bylo mj. díky plynulejšímu odbytu ryb do blízké Haliče s četnou židovskou komunitou. Ta konzumovala ryby celý týden, zatímco křesťanská jen v postní dobu.

Mimo Loucké rybníky a Olšiny, které se zachovaly dodnes, existovaly ještě rybníky na trase mezi Stonávkou a Olší na úrovni Darkova, rybníky u Špluchova na soutoku

Olše a Stonávky na jejich levém břehu a zejména pak rybníky Nerad a Bezdínek mezi Lutyní (tehdy německou) a Věřňovicemi. Ty byly plošně nejrozsáhlejší a jejich obvodové hráze se na převážně délce dochovaly dosud. Využití rybníků pro chov ryb muselo ale časem ustoupit zájmům zemědělství, plochy rybníků Nerad a Bezdínek byly meliorovány systematickou drenáží ještě v šedesátých letech 20. století. Rybníky lokalizované v prostoru nad Karvinou pak ustoupily vlivům těžby uhlí a odvalovému hospodářství. Rybníky byly – a do jisté míry i zůstávají – jedinou významnější akumulací vody přímo v nivě Olše. Na samotné Olši není

vybudována žádná údolní nádrž, nádrž Těřlisko leží na jejím přítoku Stonávce. Její vliv je vzhledem k malé ploše ovládaného povodí a jejímu vysokému umístění v povodí na vodní režim a odtokové poměry vlastní Olše poměrně málo výrazný.

Rozsah záplavových území kolem řeky odpovídá konfiguraci terénu nivních poloh a protipovodňovým opatřením, která byla na Olši v minulosti vybudována. Proti jiným tokům srovnatelné vodnosti (Opava a Odra nad Ostravou) je inundační území Olše odshora po Český Těšín poměrně úzké, pod ním se na českém břehu zužuje vlivem souběžných komunikačních staveb, od Karviné směrem po vodě pak inundačními hrázemi, které zde z minulosti existují, a pod Petrůvkou starými hrázemi rybníčními. Všechna dodnes provedená opatření na toku Olše zajišťují okolnímu území mimo stabilitu trasy i ochranu před povodněmi. Lze shrnout, že soustředěná zástavba Bohumína a Karviné, stejně jako areál Elektrárny Dětmárovice, mají zajištění ochrany před povodněmi na 100letou vodu, stejně tak obce Koukolná a Závada (ze strany Olše). Nižší zabezpečení (na Q_{20} – Q_{50}) mají jen okrajové části areálu Třineckých železáren (s potenciálním sesuvem svážného území Kanada), město Jablunkov a některé partie Českého Těšína. U rozptýlené zástavby ostatních menších obcí zajištění ochrany před povodněmi nedoprovázejí větší problémy.

Ing. Jiří MANÍČEK
odbor VHKL

Na úseku od Petrůvky po Karvinou-Ráj (km 12,8–25,6) patří k nejvýznamnějším říčním objektům jez (km 15,8), který zásobuje Elektrárnu Dětmárovice provozní vodou. Pod odběrné místo je zaústěn Karvinský potok, odvádějící slané důlní vody z východní části revíru

Povodně v květnu 2014

Během měsíce května 2014 se v povodí Odry vyskytlo několik povodňových epizod, které lze rozdělit do dvou období. Charakter srážek, jež povodně způsobily, však byl velmi rozdílný. První období bylo od 14. do 17. května, kdy do střední a jihovýchodní Evropy zasahoval vliv tlakové níže Yvette, která postupovala po tzv. dráze Vb z Balkánu do střední Evropy. Jednalo se tedy o regionální déletrvajíc deště. Ve druhém období ve dnech od 26. do 29. května ovlivňovala střední Evropu rozsáhlá bráza nízkého tlaku vzduchu a v teplém a vlhkém vzduchu se na zvlněném frontálním rozhraní tvořily četné srážkově vydatné bouřky.

Škola a Obecní úřad Písečná, 28. května 2014

Navzdory místy vysokým úhrnům srážek v prvním období nebyla odtoková reakce vzhledem k velmi nízké předchozí nasycenosti celého povodí výjimečná a kulminální průtoky dosahovaly převážně „jen“ 0,5- až dvouletých, ojediněle pětiletých hodnot. Vyšší zaznamenala pouze střední Olše v Českém Těšíně, kde byl dosažen 10letý průtok, přičemž hladina zhruba na devět hodin vystoupila mírně nad 3. stupeň povodňové aktivity (SPA) (viz graf 1). Ve druhém období v oblastech zasažených nejintenzivnějšími srážkami docházelo k extrémně rychlým vzestupům hladin s překročením SPA, kulminální průtoky dosahovaly na měřených profilech převážně pětiletých vod. U nesledovaných bystřin a drobných vodních toků mohly být dosaženy i překročení 100leté průtoky.

Úhrny srážek za období 14. až 17. května

Během středy 14. května byly srážkami nejvíce zasaženy Beskydy. Srážkové úhrny se zde pohybovaly od 20 do přibližně 55 milimetrů za 24 hodin. Nejvyšší denní úhrn srážek – 53,5 milimetru – byl zaznamenán na měřicí stanici VD Morávka. Ve čtvrtek 15. května byla srážkami nadále nejvíce zasažena oblast Beskyd, kde bylo naměřeno 50 až 90 milimetrů za 24 hodin. V pátek 16. května byly naměřeny denní srážkové úhrny v Beskydech a dílčím povodí Odry 30 až 70 milimetrů a v povodí horní Opavy průměrně 40 milimetrů. Nejintenzivnější srážky se přesunuly do Jeseníků, kde spadlo za 24 hodin až 120 milimetrů. V sobotu 17. května již intenzita srážek klesala. Nejvyšší denní srážkové úhrny, které byly

naměřeny v Jeseníkách, činily průměrně 30 milimetrů.

Úhrn srážek za období 26. až 29. května

Intenzivní bouřková činnost přinesla na naše území prostorově velmi proměnlivé srážkové úhrny. Mimo oblasti výskytu bouřek byly zaznamenány většinou srážkové úhrny do 10 milimetrů. Ovšem v místech zasažených bouřkovou činností byly v některých případech srážkové úhrny i vyšší než 50 milimetrů za hodinu. Dne 26. května byly zaznamenány nejvyšší denní úhrny srážek na stanicích Kojetín (60,7 milimetru), Petřvald (74 milimetrů) a Bravantice (74,6 milimetru), 27. května se opakovala intenzivní srážka 50 milimetrů na stanici Kojetín a 28. května byly významné srážkové úhrny za 24 hodin zaznamenány v Jeseníkách, konkrétně na Rejvízu (74,2 milimetru) a v Mikulovicích (81,9 milimetru).

Ovlivnění odtokové situace vodními díly

Vodní dílo	Kulminace přítoku [m ³ /s]	Odtok z vodního díla v době kulminace [m ³ /s]
Šance	70	2,5
Morávka	54	10,0
Žermanice	55	5,0
Těrlicko	61	14,0
Olešná	20	0,2

Vliv nádrží na transformaci povodňových průtoků v prvním období byl velmi výrazný, a to zejména z toho důvodu, že v předcházejícím suchém období byly hladiny zaklesnuté v zásobním prostoru. Vliv nádrží (porovnání přítoku a odtoku z nádrže) vystihuje tabulka. Nejvyššího transformačního účinku bylo dosaženo na VD Šance (viz graf 2).

Přehled dosažených SPA v prvním období

Přehled dosažených SPA na vodních tocích v prvním období vystihuje tabulka.

Tok	Profil	SPA
Bílovka	Bílovec	1. SPA
Jičínka	Nový Jičín	1. SPA
Morávka	Vyšní Lhoty	1. SPA
Odra	Svinov	1. SPA
Odra	Bohumín	1. SPA
Olše	Jablunkov	1. SPA
Opava	Opava	1. SPA
Opava	Děhylov	1. SPA
Opavice	Krnov	1. SPA
Ostravice	Slezská Ostrava	1. SPA
Slavič	Slavič	1. SPA
Lubina	Petřvald	2. SPA
Olše	Dětmarovice	2. SPA
Olše	Věřňovice	2. SPA
Ostravice	Hodoňovice	2. SPA
Ostravice	Frýdek-Místek	2. SPA
Stonávka	Hradiště	2. SPA
Lučina	Domaslavice	3. SPA
Olše	Český Těšín	3. SPA

Přehled dosažených SPA ve druhém období

Intenzivní srážky byly naměřeny na stanicích Rejvíz a Mikulovice a tomu odpovídá i silná odtoková reakce na drobných vodních tocích zhruba v území mezi Ondřejo-vickým potokem a Kunětičkou. Na samotné Bělé v Mikulovicích byl překročen jen 2. SPA (28. května v 19 hod.) a kulminační průtok činil 73 m³/s, což odpovídá dvouletému průtoku. Na Vidnávce ve Vidnavě

nebyl dosažen 2. SPA a kulminační průtok činil 41,1 m³/s, což odpovídá rovněž dvouletému průtoku (viz graf 3). Na zasažených a neměřených drobných vodních tocích však podle povodňových stop mohly dosahovat průtoky až 100letých i větších hodnot a způsobily rozsáhlé povodňové škody.

Povodňové škody

Povodňové škody z prvního období se týkaly především závodu 2 Frýdek-Místek,

měly charakter především nánosů šterku, snížení kapacity koryta, na Olši pak i poškození stupně, sanace nátrže komunikace apod. Celkový rozsah škod za závod 2 Frýdek-Místek je 10 720 tisíc Kč. Povodňové škody z druhého období se týkaly závodu 1 Opava, a to především VHP Jeseník. Část povodňových škod závodu 1 Opava však vznikla již během povodně v prvním období, a to na vodních tocích Sezina, Lužní potok, Jičinka a Lubina. Charakterem se jednalo především o nánosy, poškození břehových opevnění, nátrže a poškození balvanitého skluzu. Celkový rozsah škod za závod 1 Opava je 7 270 tisíc Kč.

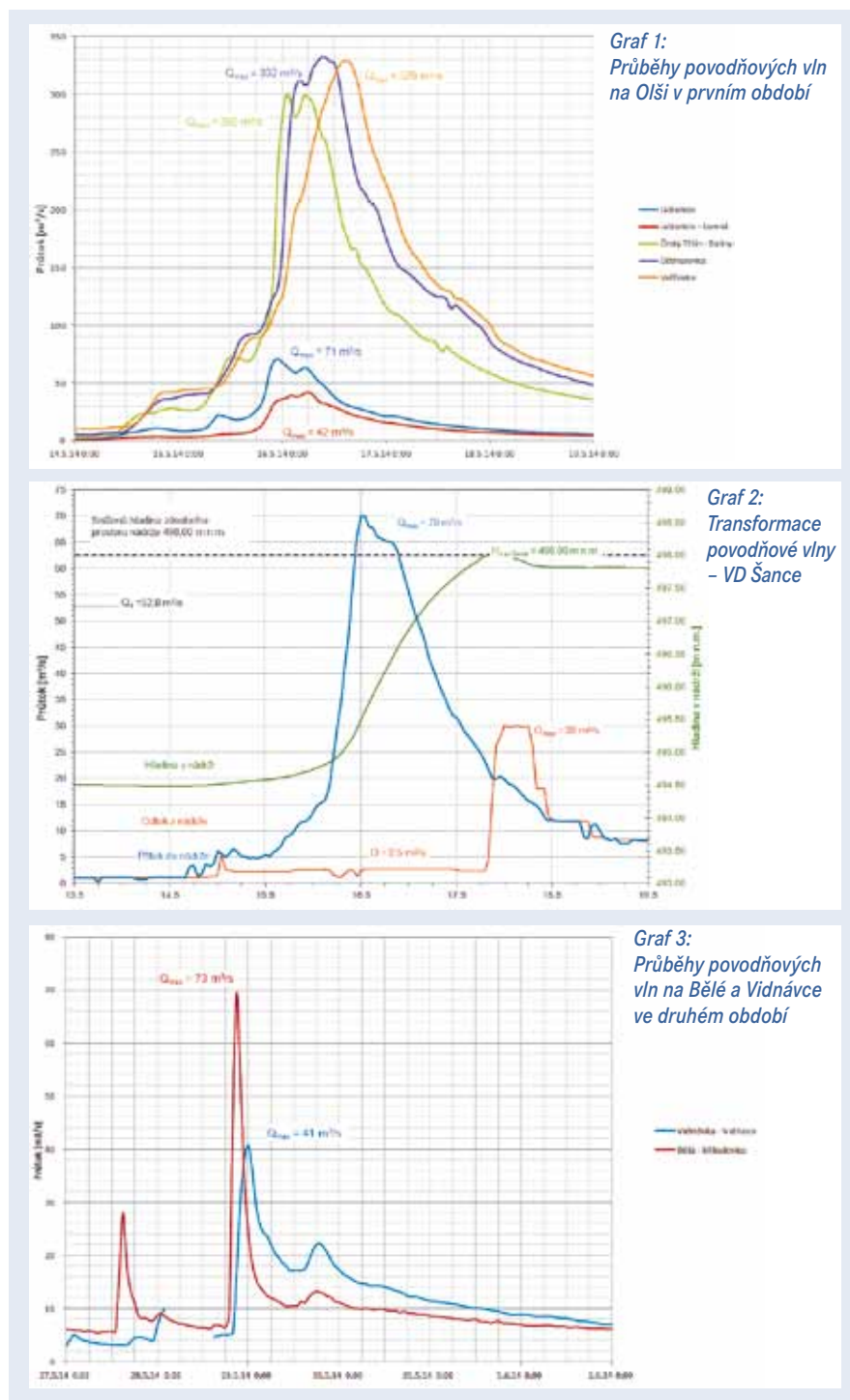
Hlásná a předpovědní služba VH dispečinku Povodí Odry

V rámci hlásné povodňové služby předával VH dispečink průběžně informace o aktuálních stavech a průtocích Českému hydrometeorologickému úřadu a krajskému operačnímu a informačnímu středisku Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. Informování MŽP a MZe probíhalo podle předpisů, celkem byly zaslány tři informační zprávy na předepsaných formulářích. Prognózní činnost ve státním podniku Povodí Odry byla započata 14. května 2014 v ranních hodinách, kdy byla prostřednictvím srážkoodtokového modelu HYDROG provedena prvotní simulace předpokládaného vývoje průtoků v říční síti. V rámci předpovědní povodňové služby byly zpracovány čtyři zprávy o aktuální povodňové situaci, které byly předány HZS MSK. V pátek 16. května bylo využito datavideokonferenční zařízení pro informování Povodňové komise Moravskoslezského kraje a Povodňové komise města Ostravy, jejichž zasedání probíhalo v budově IBC v Ostravě.

Závěr

Povodně v květnu 2014 nebyly nijak katastrofické, přesto způsobily rozsáhlé povodňové škody v celkové výši 17 990 tisíc Kč. Z pohledu státního podniku byla povodňová situace zvládnuta velmi dobře. Zarážející je proto přístup některých vodoprávních úřadů, které po povodni odmítaly spolupráci při odstraňování povodňových škod, i když postup je dán platnou legislativou.

Ing. Jiří PAGÁČ
vedoucí VH dispečinku

VN Kletné – rekonstrukce

Začátkem roku 2014 byla zahájena stavba s názvem „VN Kletné – rekonstrukce“. Vodní nádrž se nachází přibližně 200 metrů jižně od obce Kletné, místní části městyse Suchdol nad Odrou. Zhotovitelem stavby je na základě výběrového řízení společnost Porr a.s.

Jedná se o průtočnou malou vodní nádrž, která se nachází na Kletenském potoce. Vystavěna byla v sedmdesátých letech a do provozu byla uvedena v roce 1977. Vodní nádrž je víceúčelová a je využívána k částečné transformaci povodňových průtoků, a tím ochraně městyse Suchdol nad Odrou, dále k zajištění minimálního zůstatkového průtoku v Kletenském potoce pod hrází, ale také k individuální rekreaci a sportovnímu rybolovu.

V rámci stavby je řešena oprava tělesa hráze, vytvoření patního drénu, rekonstrukce bezpečnostního přelivu, oprava objektu spodní výpusti a osazení zařízení pro měření a pozorování.

Oprava tělesa hráze byla zahájena bouřacími pracemi, které zahrnovaly odstranění stávající konstrukce vozovky umístěné na koruně hráze, stávajícího opevnění návodního líce a odtěžení zemních vrstev v koruně hráze až do úrovně těsnicího jádra. Následně bylo těsnicí jádro upraveno a navýšeno z jílovitého materiálu. Jako druhý těsnicí prvek byla na návodním líci použita bentonitová rohož, která je překryta filtračními vrstvami, a následně bude provedeno nové opevnění návodního líce.

Pro zajištění bezpečného zachycení průsakových vod přes těleso hráze byl vybudován patní drén, který byl uložen v patě vzdušného líce.

Kvůli nevyhovující kapacitě byl stávající bezpečnostní přeliv včetně mostního profilu rekonstruován tak, aby bylo

Pokládka bentonitové rohože

zajištěno převedení povodňových průtoků do úrovně $Q_{100} = Q_n = 13,8 \text{ m}^3/\text{s}$ a převedení kontrolní povodňové vlny Q_{200} . Pro převedení tohoto průtoku byl vybudován nový kašnový bezpečnostní přeliv o délce přelivné hrany 12,2 metru. Na bezpečnostní přeliv navazuje skluz bezpečnostního přelivu, jehož koryto je tvořeno jednoduchým lichoběžníkem a opevněno kamennou rovnatinou. Pro zvětšení kapacity skluzu byl ještě navýšen levý břeh.

Oprava spodní výpusti zahrnuje sanaci betonových konstrukcí a dlažeb, výměnu česlí, šoupěte včetně vodící tyče a ovládacího mechanismu, stupadel, odnímatelných hradítek a domku na šachtě spodní výpusti.

Pro sanaci přívodního a odpadního potrubí byla zvolena bezvýkopová technologie vnitřního vložkování potrubí. Přívodní potrubí bylo sanováno pomocí krátkých vložek vyrobených z kompozitních vláken, jež byla nasyčena sanační pryskyřicí a poté navinuta na PAKR, který byl vtažen do potrubí. Po přesném umístění byl PAKR natlakován a ponechán v potrubí do doby ukončení reakce a vytvrdnutí pryskyřice. Odpadní potrubí bude sanováno sklolaminátovým rukávem, který bude vytvrzen pomocí UV lamp. Pro přerušování případné průsakové cesty kolem odpadního potrubí byly provedeny tři těsnicí clony. Potrubí a zemní prostor za ním byly provrtány do přibližně metrové hloubky, do otvoru byla osazena těsnicí

vložka a prostor byl proinjektován jíloce-mentovou směsí.

Aby bylo možné kontrolovat stav nádrže po jejím opětovném uvedení do provozu, zahrnuje stavba vybudování zařízení pro měření a pozorování. Jeho součástí je vodočetná lať na návodním líci hráze a na zajišťovací prahu vývaru a měření na vyústění patního drénu. V koruně hráze budou provedeny pozorovací vrty a budou zde umístěny nivelační body. V objektu spodní výpusti bude umístěno měřicí zařízení, které umožní dálkový přenos údajů o stavu hladiny v nádrži na VH dispečink.

Finanční náklady na provedení stavebních prací činí 13 500 tisíc Kč bez DPH, stavba je financována z vlastních zdrojů státního podniku Povodí Odry. Ukončení stavebních prací je naplánováno na konec října letošního roku.

Ing. Jiří MOJŽÍŠEK
investiční odbor

Přelivná hrana bezpečnostního přelivu

Provedení krátkých vložek

Nejen přehrady

Před rokem se konalo zasedání celosvětového přehradního sdružení ve Spojených státech a zástupci pracovních skupin si vytyčili cíle do následujícího roku. Začátkem června 2014 nadešel čas na předvedení výsledků. V pracovní skupině pro provozování, údržbu a opravy přehrad to bylo dopracování prvního ze tří připravovaných sborníků. Cílem bylo přichystat přehledný manuál pro vlastníky přehrad, který zahrnuje základní požadavky na znalosti obsluhy a její pravidelné školení, provádění běžné údržby a přípravy oprav a rekonstrukcí. Součástí sborníku je návrh organizační struktury a příklady činností při haváriích. Sborník, stejně jako ty následující připravované, je určen především pro rozvojové země, kde základní sledování chování přehrad a jejich údržba mnohdy nejsou samozřejmostí, jako je tomu u nás.

Program letošního výročního zasedání ICOLD byl obdobný jako předchozí. Jednání pracovních skupin, celodenní sympozium a technická exkurze na některou z přehrad a jednání exekutivy. První den se sešli vedoucí jednotlivých skupin a složili účty za práci od posledního jednání. Následně jsme po dva dny probírali připomínky k již provedené práci a především si rozdělili úkoly na další rok. Ten v případě pracovní skupiny, jejíž jsem členem, znamená práci na druhém sborníku, který zahrnuje soupis používaných technik a technologií oprav přehrad, přičemž významnou částí je pak provádění oprav za provozu nádrže. Ke všem technologiím budou uvedeny konkrétní příklady jejich použití. Právě kompletace přístupů, výsledků a hlavně následných zkušeností bude velmi pracná.

ICOLD Bali 2014

V průběhu sympozia bylo během jednoho dne prezentováno 146 příspěvků v souběžně probíhajících sekcích. Výběr toho, co účastníka zajímá, byl komplikovaný.

Po téměř čtyřech dnech jednání všichni účastníci přivítali celodenní technickou exkurzi. Česká skupina se i tentokrát rozdělila na různé trasy. Můj výběr padl na staveniště přehrady Titab, která má být dokončena v roce 2015 a jejíž součástí bude hydroelektrárna o výkonu 1,5 MW. Jedná se o rockfilovou hráz o výšce 60 metrů (skoro jako Šance) se středním jílovým těsněním a objemem vody 10 milionů m³ (téměř Morávka za povodně). Výstavba hráze byla v počátcích. Jsou dokončeny přeliv, skluz a vtokový objekt, v případě hráze započalo sypání stabilizační části a první vrstvy jádra. Kolegové na druhé trase exkurze měli možnost vidět nádrž pro závlahy dokončenou v roce 2008 o výšce hráze 33 metrů a objemu vody velikosti VD Baška.

Na rozdíl od předchozích let bylo tentokrát jedním z našich hlavních cílů prosazení kandidatury České republiky na pořádání výročního zasedání ICOLD v roce 2017 v Praze. Významnou podporou byla prezentace ČR a vystoupení velvyslance na jednání exekutivy před samotným hlasováním.

Několičetá agitace mezi účastníky společně s prezentací přinesla své ovoce. V těžké konkurenci zájemců – Dillí a Vídeň – jsme nakonec uspěli. Na přípravu máme necelé tři roky, což vzhledem k předpokládanému počtu asi tisíce až patnácti set účastníků není moc.

To jsem ale začal i skončil bez úvodu. Místo konání letošního jednání ICOLD bylo exotické – Indonésie, ostrov Bali. V celé Indonésii je asi 130 velkých přehrad, stejně jako v ČR. Samotné prostředí kongresového centra, kde se za poslední rok konalo například jednání zástupců OPEC nebo volba Miss World, bylo také na vysoké úrovni. Bohužel okolí bylo vyhrazeno luxusním hotelovým komplexům a vidět skutečný život na ostrově se nám podařilo jen velmi vzdáleně cestou na exkurzi z autobusů doprovázených policejní eskortou. Chrámů je podél cest mnoho a snad každý dům má svou malou svatyni. Věřte nebo ne, koupání v moři nebylo vzhledem k velkému přílivu a odlivu a programu jednání skoro možné. Více času jsme trávili jen po 21. hodině v hotelovém bazénu.

Dalibor KRATOCHVÍL
vedoucí VHP vodní díla

Staveniště přehrady Titab

Vodní chrám Ulun Danu

XXXIV. priehradné dni 2014, Horný Smokovec

Horný nádrž PVE Čierny Váh

Ve dneh 24. až 26. června se u našich slovenských sousedů v Horném Smokovci konala mezinárodní odborná konference Priehradné dni. Již 34. ročník pořádal Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Slovenský priehradný výbor, Slovenská vodohospodárska spoločnosť a Združenie zamestnávateľov vo vodnom hospodárstve na Slovensku.

Konference, které se zúčastnili i zástupci našeho podniku, se koná pravidelně každý druhý rok a jejím cílem je seznámit vodohospodářské odborníky s novými poznatky v oblasti navrhování, výstavby a provozu vodních děl, především přehrad. V rámci tohoto setkání si specialisté vymění zkušenosti související s vodními stavbami a samozřejmě se najde čas i na neformální setkání a diskuse v přátelském duchu.

Dolní nádrž PVE Čierny Váh

První dva dny konference byly věnovány příspěvkům. Hned na úvod zástupci Slovenského priehradného výboru informovali o průběhu 81. výročního zasedání Mezinárodního přehradního výboru konaného v roce 2013 v Seattlu ve Spojených státech a 82. výročního zasedání, jež se konalo v Indonésii na ostrově Bali. Dále pokračovaly jednotlivé přednášky rozdělené tematicky do sekcí:

- **Úlohy vodních nádrží v extrémních podmínkách** – povodně a sucho – např. příspěvky k tematické zvyšování bezpečnosti přehrad, vlivu na hydrologický režim toků, zásobování pitnou vodou východoslovenského regionu.

- **Malé vodní nádrže a jejich budoucnost** – např. příspěvek k rekonstrukci historických vodních staveb v okolí Banské Štiavnice, výstavbě nových spodních výpustí rybníka Jordán v Táboře nebo příspěvek Ing. Richarda Šimka o malých vodních nádržích ve správě Povodí Odry, s. p.

Strojovna generátorů PVE Čierny Váh

- **Rekonstrukce a sanace vodních staveb** – např. příspěvky k rekonstrukci bezpečnostního přepadu VD Zemplínska Šírava, příspěvek Ing. Jana Staše ke stavbě drenážní štoly na VD Šance nebo příspěvek týkající se možnosti použití bitumenové geomembrány jako hydroizolace kamenité hráze.

- **Monitoring a technickobezpečnostní dohled** – např. příspěvek o inspekci irácké přehrady Derbendikhan, dále pak konkrétní příklady návrhů a doplnění pozorovacího systému TBD a vlastního výkonu TBD.

- **Jiné** – např. příspěvek ke spolehlivosti jezových uzávěrů během povodní, informace o havárii na MVE Ružbašská Miľava nebo možné řešení využití drátočošů a vyztužených zemních konstrukcí při výstavbě přehrad.

Poslední den byl již tradičně věnován exkurzím. Byly možné tři varianty. VD Dobšiná, VD Czorstyn v Polsku anebo přečerpávací VE Čierny Váh. Všechny

Dolní nádrž PVE Čierny Váh

navíc s možností doplňkových exkurzí na VD Veľká Domaša a VD Starina. Bohužel nezbývalo mnoho času pokochat se krásami tatranské přírody, která nás obklopovala.

Ing. Radek PEKAŘ
vedoucí provozního úseku

Venkovní pohled na strojovnu PVE Čierny Váh

Povodňová ochrana městského obvodu Polanka nad Odrou

OSTRAVA!!!

Státní podnik Povodí Odry převzal v roce 2011 v rámci reorganizace správy vodních toků od Zemědělské vodohospodářské správy také vodní tok Polančice. Jelikož Polančice i její přítoky způsobují dlouhodobě nemalé materiální škody častými rozlivy při vysokých průtocích, převzal státní podnik Povodí Odry také záměr realizace potřebných protipovodňových opatření, která ochrání zástavbu městského obvodu Polanka nad Odrou.

V roce 2011 byla zpracována studie proveditelnosti, která stanovuje technické parametry opatření, a to jak na vlastním toku, tak při budování suchých nádrží na přítocích Polančice. Příprava stavby pokračuje průběžně od roku 2011 přes

projekční práce po provedení geodetického zaměření, geologického průzkumu, vytyčení hranic pozemků, zpracování dokumentace pro územní rozhodnutí a pro stavební povolení a další případné náklady s tím spojené, to vše za finanční spoluúčasti statutárního města Ostravy. Podstata protipovodňových opatření v uvedené lokalitě spočívá ve zvýšení kapacity stávajícího koryta Polančice a současném vybudování dvou suchých nádrží na Polančici a na Rakovci nad křížením těchto toků s dálnicí D47.

Po již poskytnutých dotacích ve výši po 1 milionu Kč v letech 2011 a 2012 a 750 tisíc Kč v roce 2013 byl na přelomu června a července 2014 podepsán dodatek č. 1 ke Smlouvě o poskytnutí účelové dotace z rozpočtu statutárního města Ostravy na povodňovou ochranu

zástavby městského obvodu Polanka nad Odrou, který upravuje, resp. prodlužuje termíny splátek dotace. Poslední splátka ve výši 625 tisíc Kč, která měla být podle původní smlouvy uhrazena k 30. červenci 2014, je dodatkem posunuta na 30. listopad 2014. Současně s touto změnou se posouvají i termíny pro použití dotace z 31. prosince 2014 na nový termín 30. červen 2015 a závěrečné vyúčtování dotace z 28. února 2015 na 31. srpen 2015. Dodatek byl podepsán na žádost příjemce dotace, tj. státního podniku Povodí Odry, a zohledňuje reálné termínové možnosti pro projednání projektové dokumentace a majetkové vypořádání dotčených pozemků.

Ing. Čestmír VLČEK
obchodní ředitel

4. ročník Jistebnického vodohospodářského půlmaratonu, běhu na 10 kilometrů a dětské sportovní olympiády 7. června 2014

Letošního ročníku sportovně-kulturní akce, která je úzce spjata s naším podnikem, resp. se Zimní vodohospodářskou třicítkou, se zúčastnil rekordní počet startujících. Jednalo se o **105 závodnic a závodníků z celé republiky**, mnozí jsou rovněž účastníky našeho výše zmíněného běžkařského závodu. Závod i bohatý doprovodný program pro děti proběhly v přátelské atmosféře, organizačnímu pochybení při vyhlášení výsledků se určitě příští rok vyhneme a věříme v početnější účast zaměstnanců našeho podniku.

Pro mnohé může být hrozenou rukavicí i premiérově zařazený **běh na pět kilometrů**, který zvládne každý lehce sportující vodohospodář. Samostatnou kapitolou byla bravurně zvládnutá organizace dětské olympiády, kterou měl na starost Martin Lepík. Poděkování patří rovněž všem ostatním zaměstnancům našeho podniku, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na organizaci letošního ročníku! Veškeré informace o minulých ročnících i o ročníku příštím naleznete na stránkách: www.vh-pulmaraton.cz.

Martin Otto
hlavní pořadatel závodu

Jediný povodňácký půlmaratonec Radim Rybníkář s fandícím IT specialistou Romanem Teuchnerem

Nenudily se ani děti

Zlatohlávek není ze zlata, ale z polysacharidu...

Zlatohlávek hladký, larvy žijí v mraveništi

Vážená čtenářko, čtenáři, kolik druhů brouků znáte? Slunéčko sedmitečné, mandelinku, chrousta, Brouka Pytlíka, VW a souseda? Slabota. Celosvětově je známo více než 400 tisíc druhů brouků, z toho v Evropě 20 tisíc a v ČR asi sedm tisíc.

Od ostatního hmyzu se odlišují tvrdými krovkami kryjícími blanitá křídla a měkké tělo. Pevnost krovek zajišťuje chitin – po celulóze druhý nejrozšířenější polysacharid přítomný i v buněčných stěnách hub. Krovky brouků hýří všemi barvami a optickými efekty a vzbuzují obdiv nejen u sběratelů, ale i umělců. Pestrobarevné krovky asijských krasců slouží od 7. století k výrobě šperků a dekorací. Novodobě se využívají krovky brouků pěstovaných pro kulinářské účely. Belgičan Jan Fabre vytváří z krovek tropických brouků obrazy. Oděvníci je používají k nášivkám na oděvy či divadelní kostýmy. Na portále eBay můžete zakoupit sto krovek za deset dolarů a hotové náušnice za 0,99 dolaru.

V titulu zmíněný zlatohlávek upoutá už při letu, neboť jeho tělo odráží sluneční paprsky zlatavě zelenými odlesky a kolem nás se mihne jako letící kamínek. Díky zvláštnímu uzpůsobení nerozevřít krovky, ale blanitá křídla vysouvá vykrojenou štěrbinou na bocích těla. V létě nacházím na květech podél vodních toků chráněné druhy černých zlatohlávků *Oxythrea*

funesta a žluto-černé zdobence skvrnitě. Kladu si otázku, jak je to s kosením bylinných porostů a výskytem těchto druhů, jelikož posečením dojde k zásahu do jejich biotopu.

Početnou čeledí jsou mandelinkovití. Drobné pestrobarevné mandelinky, rákosníčky, vrbaře nebo bázlivce nalezneme na listnatých stromech a bylinách. Při přemnožení mohou dospělci i larvy způsobovat holožírny. Mandelinka nádherná je díky duhovému zbarvení ozdobou své hostitelské rostliny, musíme však opomenout okusy listů, kterými ničí svého hostitele. Vrbař čtyřtečný je podobně jako modrásci závislý na mravencích. Samička vlastním trusem přilepí vajíčko na nějaký podklad poblíž mraveniště a mravenci je zanesou do mraveniště. Tam se líhne larva, která na ochranu před mravenci slepí kolem svého těla schránku z písku a exkrementů. Živí se zbytky, larvami i vajíčky mravenců, dospělec požírá listy stromů. Nosatcovití jsou nezaměnitelní brouci „s dlouhým nosem“ mnohdy až bizarních tvarů, kteří se při přemnožení stávají pohromou. Názvy jako listohlod, listopas, květopas jsou dostatečně výmluvné...

Další zajímaví brouci, zákonem chráněni, jsou svižní a umějí běhat rychlostí až 5,6 km/h. Při procházce přírodou nejprve

Oděvníci používají krovky brouků k nášivkám na oděvy či divadelní kostýmy.

letmo postřehnete, že se na zemi něco mihlo a poodskočilo dál od vás. Obvykle je tomu tak na osluněné ploše bez vegetace, např. na štěrkových náplavech řeky Morávky. Ale ono to nepoodskočilo, nýbrž popoletlo o několik metrů dál. Při dalším pozorování uvidíte asi dva centimetry velkého brouka s krásnými kovově lesklými zelenými nebo hnědými krovkami, který prchá a následně odlétne opodál. Při bližším zkoumání uvidíte masivní kusadla, jež by se směle uplatnila

Mandelinka nádherná

Vrbař čtyřtečný

v hororovém filmu a nasvědčují tomu, že jste potkali dravce – svižníka. Dravé jsou i larvy žijící v chodbičkách, kde na okraji otvoru číhají na kořist, kterou rychlým vymrštěním uchopí a vtáhnou do podzemí.

Mezi dravé brouky patří střevlíci, kteří potravu tráví mimo-tělně – do kořisti vylučují trávicí šťávy a rozloženou hmotu sají. V ohrožení vystřikují ze zadečku páchnoucí sekret. Některé druhy střevlíků mají krovky srostlé a nelétají, případně mají křídla zakrnělá. Vlhkomilný střevlík hrboLATý povrchem krovek napodobuje hnijící čišku bukvice a vyhledává potůčky tekoucí v listnatých nebo smíšených lesích, kde čile pobíhá po břehu, po dně a plave ve vodě. Zcela přizpůsobeni k životu ve vodě jsou potápníkovití. Nenápadně hnědě až černě zbarvení brouci mají zadní nohy delší, uzpůsobené k plavání. Ve vodě dýchají vzdušný kyslík, který načerpají u hladiny vody do vzduchové kapsy pod krovkami.

Ve starověké Číně se ze směsi španělských mušek, fekálií, arsenu a oměje šalamounku vyráběly páchnoucí bomby.

Drobné brouky se značnou variabilitou zbarvení představuje čeleď sluněčkovitých. Z našich druhů je nejznámější sluněčko sedmitečné a dvojtečné, ale existuje i desetitečné a čtrnáctitečné. Domácím druhům v posledních letech konkuruje přistěhovalec – sluněčko východní požírající mšice, ale i larvy domácích sluněček, motýlů a dalšího hmyzu. V závislosti na teplotních podmínkách se líhnou různé barevné variace. Nejběžnější červená barva s 19 tečkami může být v chladném období potlačena velkými černými tečkami, které téměř nahradí červenou barvu, a sluněčka mohou vypadat jako černá s červenými tečkami. Naopak jedinci narození při vyšších teplotách mohou černé tečky zcela postrádat. Nikdy však nemají sedm černých teček na červeném podkladu jako naše berušky. Asijský přistěhovalec se do Evropy dostal zhruba počátkem osmdesátých let jako pomocník do skleníků, ale dobrý úmysl se zvrtil. Na rozdíl od našeho sluněčka je schopný se živit i rostlinnou potravou, a když dojde maso, přesedlá na vegetariánství, třeba pyl a sladké šťávy. Například zalézá do bobulí hroznového vína a vylisováním se do moštu dostávají i hořké alkaloidy z jejich těl. Tato východní pomoc k nám docestovala až v roce 2006 a díky své žravosti a sexuální aktivitě úspěšně osídlila celou republiku. Samičky kladou vajíčka ještě v říjnu, kdy se naše druhy již chystají k zázimování. Šanci na

Střevlík hrboLATý

Svižník z Morávk

přežití sluněčka východního zvyšuje jejich hemolymfa (krev) obsahující antibiotické látky a houbu – hmyzomorku, která při přenosu na jiný druh zabíjí, kdežto pro asijského přistěhovalec je neškodná. Sluněčka jsou zdatnými požírači mšic a této vlastnosti můžeme využít ve svůj prospěch vybudováním vhodných úkrytů, zhotovením domečků pro přezimování – krabíčky vystlané senem s malým otvorem –, ale také tím, že na zahradě necháme hromádky kamení, starou trávu nebo suché pahýly stromů.

Pozoruhodní jsou zástupci majkovitých, a to nejen proto, že v minulosti byl z tělíček puchýřníka lékařského vyráběn afro-diziakální přípravek „španělské mušky“. Účinek těchto přípravků byl postaven na účincích toxického kantaridinu, který je dráždivý a vyvolává překrvení močové trubice. U pánů tak zajišťuje kýžený efekt, ale pozor, při špatném dávkování hrozí nebezpečí priapismu. Údajně markýz de Sade tímto jedem nakapaným na pralinky usmrtil prostitutky. Ve starověké Číně se ze směsi španělských mušek, fekálií, arsenu a oměje šalamounku vyráběly páchnoucí bomby.

Brouci jsou významnými opylovači a jsou krásnou a zajímavou součástí přírody, která se vytrácí i kvůli naší celonárodní představě vykosené krajiny bez jediné kvetoucí rostliny – vyjma těch na záhonech v zahradách, truhlících a na hřbitovech. Vše ve volné krajině je agresivní nebezpečný plevel, který člověka nejspíš mučí na těle i na duši. Plochy s kvetoucími pampeliškami, pcháči a kvetoucí trávou jsou nežádoucí a majitel patří na veřejný pranýř. Opak je pravdou. Kde naleznete motýly, včely, čmeláky, brouky a další hmyz? Na květech plané mrkve, pcháčů, kopretin, kypreje, bodláků a pampelišek. Takže když budete šetřit benzin v sekačkách, budete šetřit nejen svou kapsu, ale i přírodu. Broukům zdar.

RNDr. Lenka FILIPOVÁ
ekolog

Sluněčko východní s larvou

Vodní záchranaři i v roce 2014 na Slezské Hartě

Přístaviště člunů soutěžících družstev na Slezské Hartě

Na náročnou trať se vydalo celkem 21 týmů z ČR a Polska, včetně týmů z HZS Praha a z Brněnské přehrady. Počasí soutěžícím i organizátorům nadmíru přálo, všichni se shodli, že tak krásné letní počasí bez deště a bahnitého břehu za 16 ročníků soutěže nepamatují. Už během soutěžního dopoledne se teplota v přehradě pohybovala podle míst od 18 do 21 stupňů Celsia.

Scénář soutěže je v posledních letech obdobný. Týmy postupně startují z vody

u mola a musejí doplavit asi sto metrů ke svému člunu. Poté se vydávají plnit jednotlivé disciplíny na různých místech Slezské Harty – v blízkosti soutoku Moravice a Černého potoka. Zachraňují dva tonoucí, poskytnou první pomoc zraněnému (figuríně), házejí záchranným kolem, míčem či pytlíkem (na laně) na cíl, musejí prokázat dobrou techniku jízdy s motorovým člunem (slalom, couvání do garáže).

V závěrečné fázi zhruba 50minutové analýze musí tříčlenný tým ošetřit zraněného kolegu a dovézt jej na břeh pomocí

pádel (porucha motoru). Po svlečení záchranných vest a přileb musejí všichni čtyři soutěžící doplavit do cíle se dvěma 50kilogramovými barely s vodou, které simulují zachraňované osoby...

HZS Moravskoslezského kraje, Územní odbor Bruntál spolupracuje dlouhá léta při organizaci soutěže „Slezská Harta“ s Českou asociací hasičských důstojníků, Zdravotnickou záchrannou službou Moravskoslezského kraje a Vodní záchrannou službou Českého červeného kříže Bruntál. Soutěž vznikla jako reakce na ničivé povodně v roce 1997. Po povodních v roce 2002 získala soutěž od generálního ředitelství HZS ČR kredit neoficiálního mistrovství republiky posádek HZS ČR ve vodním záchrannářství, což jen podtrhlo úroveň této soutěže.

Námětem soutěže je poskytnutí první pomoci a záchrana osob z vodní hladiny a břehů, základní ošetření a transport pomocí motorového člunu. Tento námět vychází z osvědčeného modelu obdobných soutěží pořádaných ILS (International Life Saving) a VZS ČČK.

Některé týmy letos soutěžily poprvé, některé byly zkušenými matadory. Pro všechny jsou to ale další nabyté zkušenosti, které se určitě budou hodit při reálných událostech ve vodě i mimo ni...

Jindřich VRÁGA

vedoucí hrázný VD Slezská Harta

Hartaman 2014

Dne 21. června se konal v prostoru před elektrárnou na VD Slezská Harta již tradiční hasičský silový víceboj TFA Hartaman 2014. Letošním pořadatelem byl Sbor dobrovolných hasičů Dvorce na Moravě. Počasí tentokrát přálo a na startu se objevilo celkem 48 závodníků, z toho v letošním ročníku premiérově i čtyři ženy. Jednalo se o první z celkem čtyř vytrvalostních závodů v disciplínách Toughest Firefighter Alive (odtud zkratka TFA) neboli „Nejtvrdší hasič přežije“, a to v rámci letošního Poháru ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje. Jen pro zajímavost, tento druh závodu vznikl v devadesátých letech 20. století v USA, kdy si hasiči z obyčejného testu udělali soutěž. Úkolem účastníků bylo:

- napojit dvě nezavodněné hadice, poté uchopit proudnice a napojené hadice roztáhnout,
- hammer box – 15kilogramové kladivo a 60 úderů,
- překonání bariéry dva krát dva metry,
- transport figuríny na vzdálenost 50 metrů Rauthekovým úchopem,

Společné foto účastníků

- smotání rozvinutých hadic a jejich následné uložení do bedny,
- výběh zhruba 300 schodů na korunu hráze.

Součástí zmíněného Poháru ředitele HZS MSK jsou pak ještě další tři závody: TFA Hornosušská věž – Memoriál Rudolfa Moldryka v Horní Suché, TFA Hornolhotský železný hasič v Horní Lhotě a TFA Ostravská věž v Dolní oblasti Vítkovice.

Ing. Radek PEKAŘ

vedoucí provozního úseku

XXXVI. vodohospodářské sportovní hry Liberec 2014

Úspěšná výprava Povodí Odry

Povodí Ohře se vypořádalo s organizací 36. ročníku Vodohospodářských sportovních her se ctí, stejně jako naše výprava.

Letos nás pronásledovalo nebývalé množství zdravotních komplikací a zranění, takže bylo těžké zaplnit jednotlivé soupisky a někteří naši kolegové byli nominováni doslova na poslední chvíli. Bohužel se stalo smutnou tradicí, že nemáme kompletní zastoupení ve všech sportech, už potřetí nám chybí ženský volejbalový tým – nepovedla se nám generační obměna (stejně jako některým dalším výpravám).

Po dlouhé cestě do Liberce všechno nabralo správný směr, počasí nám přálo

a po pátečním zahajovacím ceremoniálu vypukly soutěže naplno.

Duatlonisté zahájili svůj závod na lodích, běh přišel na řadu druhý den. Muži si během vylepšili svoje pořadí, ženám zase lépe seděla loď.

Stolní tenis se hrál daleko od všech ostatních sportovišť, ale všechno se stihlo během prvního dne, takže naši mohli v sobotu fandit ostatním a na tomto poli odvedli také skvělé výkony.

Naši volejbalisté v silně změněné sestavě, obohacené o ženský prvek, hráli v sobotu o medaili. Vzhledem k tomu, že v základní sestavě chyběly tradiční opory týmu, můžeme výsledné čtvrté místo považovat za úspěch, i když k medaili jsme měli hodně blízko.

Družstvo volejbalistů obsadilo čtvrté místo

Tenisový turnaj probíhal v areálu LTK Liberec a vzhledem ke vzdálenosti se naši tenisté museli obejít bez masivní fanouškovské podpory. To je ovšem nezastavilo a výsledkem jejich nasazení je úžasné druhé místo.

Fotbalisté v našich dresech nechali na trávníku duši, srdce a někteří i krev a stejně jako před dvěma lety se proboujvali do finále. Penaltový rozstřel znamenal nakonec stříbro, ale pro nás jsou kluci zlatí.

Celkově obsadilo Povodí Odry osmé místo, za které se rozhodně nemusíme stydět.

Chceme poděkovat vedení podniku za podporu naší účasti na letošním ročníku a doufáme, že pojedeme hájit naše barvy i v roce 2015, kdy bude pořadatelem Povodí Moravy.

Všem členům výpravy patří velký dík za skvělou reprezentaci na poli sportovním i společenském, zároveň máme radost z toho, že se nikdo vážněji nezranil a všichni se v pořádku vrátili domů.

Marie GROHOLOVÁ
vedoucí výpravy

Stříbrné mužstvo fotbalistů

Stříbrní tenisté

Vzpomínka na h. prof. Ing. Martu Doležalovou, CSc., specialistku na matematické modelování metodou konečných prvků

Dne 23. prosince 2013 zemřela ve věku 81 let představitelka české i světové geotechniky h. prof. Ing. Marta Doležalová, CSc. Dovolte mi, abych tímto způsobem poděkoval za její dlouhodobou činnost a spolupráci se státním podnikem Povodí Odry při řešení problematiky výstavby a následně při posuzování bezpečnosti provozu přehrad v naší správě.

Narodila se jako Fried Márta v Budapešti, kde i ukončila střední školu. V roce 1955 absolvovala Vysokou školu vodního stavitelství v Oděse, během studia si vzala za manžela československého studenta a získala československé státní občanství. Od roku 1959 pracovala v Hydroprojektu v Praze. V roce 1989 založila vlastní firmu Dolexpert – Geotechnika. Marta Doležalová byla nesmírně aktivní nejen u nás, ale i v zahraniční spolupráci. Psala a přednášela ve čtyřech jazycích – česky, maďarsky, rusky a anglicky. Její celoživotní dílo je obrovské, je autorkou více než čtyř set odborných publikací a článků v časopisech. Ve svém oboru byla průkopnicí i jako žena – její zaměření bylo převážně doménou mužů. Velmi ráda cestovala po světě, což většinou spojovala s účastí na konferencích, hodně četla a její vášní bylo vaření. Lidsky i společensky patřila k vzácným osobnostem. Byla precizní a náročná nejen k sobě. Zároveň však byla laskavá a ochotně předávala své

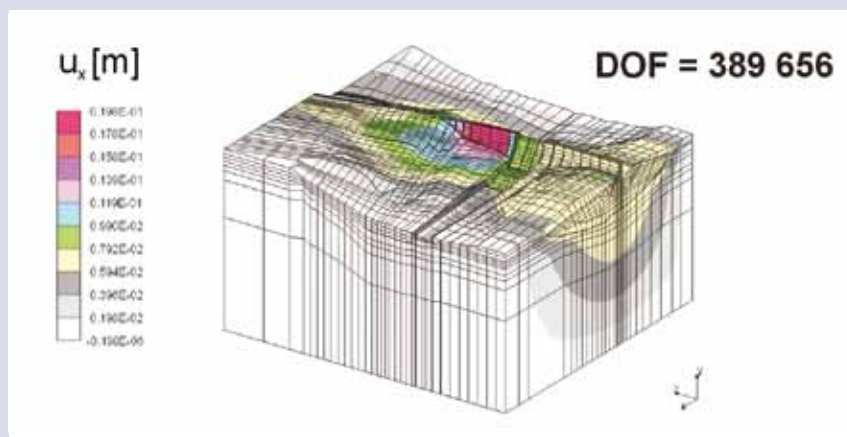
H. prof. Ing. Marta Doležalová, CSc.

odborné i praktické zkušenosti. Mezi její nejvýznamnější práce u nás patřilo zpracování prostorového 3D modelu chování betonové hráze přehrady Žermanice. Na přípravě a při zpracování modelu jsme společně strávili celkem čtyři roky (2001–

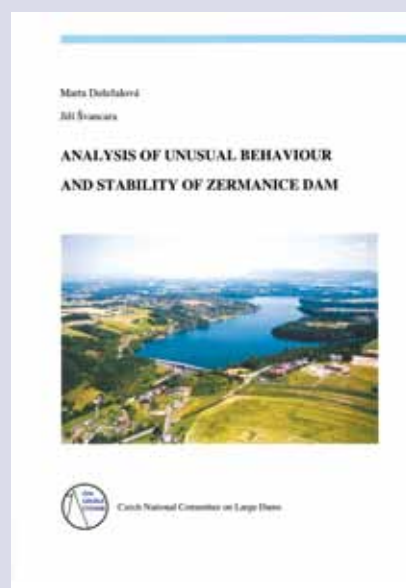
2004). Paní profesorka i přes neobvyklé chování a pohyb hráze (zdvih a náklon po vodě) potvrdila její dostatečnou stabilitu a prognózovala její chování až do roku 2060. V rámci činnosti TBD se v dnešní době bezpečnost přehrady posuzuje porovnááním skutečných posunů právě s její prognózou. Od roku 2005 posuzovala stabilitu a výrazně se podílela na přípravě opatření souvisejících s připravovanou rekonstrukcí přehrady Šance. Na základě jejích návrhů byla v roce 2012 optimalizována velikost a výška přítěžovací lavice vzdušního líce této hráze.

Přehradní stavitelství v České republice i ve světě jejím odchodem přišlo o vynikajícího odborníka a skvělého člověka.

Ing. Tomáš SKOKAN
vedoucí provozního odboru

3D prostorový model přehrady Žermanice a terénu včetně podloží s vodorovnými posuny hráze složený z přibližně 400 tisíc prvků

Publikace, již byla prof. Marta Doležalová spoluautorkou

JUBILEA

ŽIVOTNÍ JUBILEA – ZAMĚŠTNANCI

GOLICH BORIS vodohospodářský dělník
GROHOLOVÁ MARIE obchodní referent
KOČNAR MILOSLAV provozní zámečník
LAIDLDF DUŠAN vodohospodářský dělník
PODEŠVA VÁCLAV provozní zámečník
ŠEVČÍK ZDENĚK, Mgr. vedoucí právního odboru
TIHOVÁ ANNA sekretářka
VYKRUT VÁCLAV hrázňý-jezný

ŽIVOTNÍ JUBILEA – DŮCHODCI

FOLDYNA JOSEF závod Opava
HOLEK JAN závod Frýdek-Místek
CHALUPA ZBYNĚK závod Opava
KOZUBEK VÁCLAV závod Frýdek-Místek
MAREČKOVÁ MARTA správa podniku
RYKALOVÁ ZDENKA správa podniku
SLAMEČKOVÁ MILADA správa podniku

ŠIPULA PAVEL závod Frýdek-Místek
TICHÝ EMANUEL závod Frýdek-Místek
TOMEČKOVÁ MARIE závod Frýdek-Místek

PRACOVNÍ JUBILEA – 5 LET

HORÁKOVÁ HANA, DiS. technický pracovník
KOHUTKOVÁ JANA hospodářskosprávní referent
LÁTAL MARTIN investiční referent

PRACOVNÍ JUBILEA – 10 LET

DOLEŽEL RADOMÍR, Bc. obchodní referent
MAIWALD LIBOR rybář
PAVLASOVÁ KATEŘINA, Ing. referent VH rozvoje
POHLOVÁ DAGMAR uklízečka

PRACOVNÍ JUBILEA – 15 LET

DROBEK LUKÁŠ vodohospodářský dělník
FOCHTOVÁ KATEŘINA, Ing. referent VH rozvoje
GAVLAS JAROSLAV provozní zámečník

PRACOVNÍ JUBILEA – 20 LET

JUSKO JIŘÍ, Ing. vedoucí odboru VH laboratoří
KANTOROVÁ MARIE evident

PRACOVNÍ JUBILEA – 25 LET

HLAVÁČEK JAROSLAV, Ing. vedoucí provozního střediska
KATAUEROVÁ JARMILA, Bc. hrázňý-jezný
TRLICOVÁ ELIZABETH evident
ŽŮREK PAVEL provozní elektrikář

PRACOVNÍ JUBILEA – 30 LET

KOZLÍKOVÁ IRENA referent VH rozvoje
MUSÁLKOVÁ IVANA, Ing. vedoucí technického úseku
NAGY GABRIEL garážmistr
VLČKOVÁ XENIE mzdová účetní

PRACOVNÍ JUBILEA – 35 LET

VESELÝ VLADIMÍR rybář

NAPSALI O NÁS

Informace o státním podniku Povodí Odry se pravidelně objevují v regionálních i celostátních médiích. Zde najdete výběr toho nejzajímavějšího, co média o Povodí Odry vydala za poslední tři měsíce.

Stát definitivně vyhrál největší soudní spor ve své historii

[Tyden.cz, 2. 7. 2014]

Nejvyšší soud České republiky v Brně rozhodl, že stát nemusí platit více než šestnáct miliard korun kyperské společnosti Retise Enterprises Limited za zatopení chemičky Ostramo při povodních v roce 1997. Definitivně tak skončil největší soudní spor v historii České republiky.

Soudní spor vznikl v roce 2000 poté, kdy povodeň v červenci 1997 smetla chemičku Ostramo. Její majitel tehdy podal žalobu na Povodí Odry kvůli tomu, že státní firma údajně nedostatečně pečovala o hráze, které měla na starosti. Tím měla zavinit poškození areálu chemičky. Nároky Ostramo v průběhu minulých let přešly přes firmu Transkorekta na kyperskou společnost Retise Enterprises Limited.

Ve sporu šlo o náhradu škody ve výši 8,1 miliardy korun. Celková suma, kterou požadovala společnost Retise Enterprises Limited, se však kvůli délce sporu a vzrůstajícím úrokům z prodlení vyšplhala přibližně na více než dvojnásobek, tj. 16,4 miliardy korun.

Povodí zahájilo stavby na horní Opavě

[Mladá fronta Dnes, 14. 8. 2014]

Novinku umístí Povodí Odry do oblasti horního toku řeky Opavy. Instaluje celkem deset měrných a hlásných stanic, jejichž prostřednictvím bude možné monitorovat aktuální srážky a průtoky. Rozmístění stanic je prvním z kroků projektu s názvem Opatření na horní Opavě, který má vyvrcholit stavbou přehrad v Nových Heřminovech. Povodí Odry chce stanice zprovoznit do konce roku. Vyžádají si celkem osm milionů korun, z nichž část pokryje dotace.

Povodí Odry chystá protipovodňová opatření

[Kiss Morava, 1. 9. 2014]

Povodí Odry chystá v Moravskoslezském kraji v následujících letech desítky protipovodňových opatření a taky staveb za zhruba 6,5 miliardy korun. Vedle přehrad v Nových Heřminovech patří k největším rekonstrukce beskydské nádrže Šance na Ostravici. Ta bude stát 735 milionů. Její současný stav je totiž podle odborníků značně rizikový, protože při povodních hrozí přelití hráze a sesuv do údolí pod přehradou

[Texty byly redakčně zkráceny]

Povodí Odry
státní podnik

Zveme na výlovy rybníků

Rybníka **Výtažník** v Krnově včetně dne otevřených dveří na sádkách (příjezd od ČOV a parkování u sádek a prodejny ryb)

Kdy: úterý 28. října 2014 od 9.00 do 15.00 hod.

Program:

- výlov rybníka (cca 9.30–13.00),
- den otevřených dveří (sádky 9.00–15.00),
- ochutnávka ryb (10.00–15.00),
- prodej ryb včetně kuchání (sádky 9.00–15.00).

Co uvidíte a uslyšíte:

- jak se loví rybník (včetně odborného komentáře),
- ukázky sladkovodních ryb,
- vlastnoruční ulovení pstruha,
- jak se ryby připravují.

Petrova rybníka u Krnova (BALATON) (odbočka na průmyslovou zónu)

Kdy: ve dnech od 5. do 6. listopadu 2014 po oba dny od 8.00 hodin

Program:

- uvidíte rybářské řemeslo na vlastní oči,
- výběr různých druhů a velikostí ryb za ceny od výrobce,
- výlovový prodej bude probíhat na sádkách.

Kdo nestihne výlov, může přijít na sádky na Petrově rybníce v Krnově (za areálem čistírny odpadních vod), kde se ryby prodávají celoročně – je zde možnost bohatého výběru za solidní ceny.

Přijímáme také objednávky od bchodníků na Vánoce, zajišťujeme i dovoz.

Pozor!

V případě nepřízně počasí se může termín výlovu na Petrově rybníce posunout. Děkujeme za pochopení.

Střediska prodeje tržních ryb

VEDOUcí STŘEDISKA

Ivo Jedlička; telefon: 606 713 389; e-mail: ivo.jedlicka@volny.cz

PSTRUHOVÁ LÍHEŇ A ODCHOVNA ŽERMANICE

KONTAKT: p. Marek, 596 421 301; 602 570 533

PRODEJNA OPAVA, KOLOFÍKOVÁ NÁBŘ. 54

KONTAKT: vedoucí I. Jedlička, 606 713 389,
prodejna (po-pá) 722 727 105

PETRŮV RYBNÍK KRNOV (za areálem ČOV)

KONTAKT: p. Benedik, 554 611 316, 601 393 165